

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Sıfır atık yönetmelik taslağının yapılan revizyonlarla hem sürdürülebilirlik hem de mevcut atık yönetimi uygulamalarının entegrasyonu açısından ilk taslak çalışmaya göre iyileştirilmiş bir metin olduğu görülmektedir.</p> <p>TMMOB Çevre Mühendisleri Odası olarak kamusal sorumluluğumuz gereği meslek alanımızın doğrudan içinde yer aldığı bu mevzuatın hazırlık ve uygulanması sürecinde her türlü katkı, fikir ve görüşümüzü paylaşacağımız konusunun bilinmesini isteriz.</p>	<p>Yönetmelik yayımlanmadan 2. Revizyonun da yeniden görüşe açılmasının sürece katkı vermek açısından gerekli olduğu düşünülmektedir.</p>
<p>Taslak Yönetmelikte belirtilen tüm atık grupları ve uygulama yöntemi için güncel çevre mevzuatımızda uygulamalar mevcuttur. Taslak Yönetmeliğin; Atık Yönetimi Yönetmeliği, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği, Tehlikeli Atıkların, Atık Pil ve Elektrikli/Elektronik Atıkların Yönetimi ve genel anlamda Katı Atıkların Kontrolünü ve Yönetimini kapsayan ilgili çevre mevzuatımızda belirtilen usul, esas ve uygulamalara ilave farklı bir noktası yoktur.</p> <p>Atık oluşumunun önlenmesi, önlemenin mümkün olmaması durumunda atığın en aza indirilmesi, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, kaynakların verimli kullanılması, atığın kaynağında ayrı toplanması, etkin toplama sisteminin kurulması ve atıkların geri dönüşümü/geri kazanımının sağlanması için etkin sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve sıfır atık belgesi verilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacı ile oluşturulan Sıfır Atık Yönetmeliği Taslağı değerlendirildiğinde; Ülkemizde Atık Yönetimi sürecinin; Çevre Kanunu ve buna bağlı olarak çıkarılan Atık Yönetimi Yönetmeliği, Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ve diğer ilgili yönetmelik süreçleri ile halihazırda yürütülmekte olduğu, bu kapsamda Sıfır Atık Yönetmeliğinde belirtilen amaç, tanım, kapsam ve uygulama süreçlerinin ilgili Yönetmelik hükümlerinde yer alması nedeni ile ayrıca ihtiyaç olmadığı ancak; içerik olarak bir belgelendirme sürecinin tanımlanmış olması sebebiyle ilgili yönetmeliklere bağlı olarak bir Belgelendirme uygulaması olarak tasarlanması daha uygun olacağı düşünülmektedir.</p> <p>Aksi durumda diğer yönetmelikler ile çelişkiler ortaya çıkacak ve Çevre Mevzuatı kapsamında sıkıntılara neden olacaktır.</p>	<p>Yönetmelik taslağı genelinde Çevre Mevzuatı ve İlgili Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülen bir belgelendirme ve farkındalık ve teşvik süreci olarak değerlendirilmesi ve düzenlenmesi uygun olacaktır. Belgelendirme ve Atık Yönetimine ilişkin farkındalık ve teşvik vb . Mekanizmaların yönetim süreçleri net tanımlanmalıdır.</p>

SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ

<p>Atık Yönetimi ve Uygulamalarını içeren Sıfır Atık Yönetim Sürecinin Çevre Mühendisliği meslek alanı kapsamında yürütülen bir çalışma olduğu ve bu noktada uygulama, belgelendirme, denetleme sürecinde yetkili, sorumlu teknik personelin Çevre Mühendisi olması zorunluluğu bulunmaktadır. Dolayısıyla yönetmelik kapsamında yürütülen çalışmaları denetlemek, yürütmek, uygulamak, belgelendirmek gibi çalışmalarda görev alacak komisyon, kurul ve çalışma ekibinde yer alacak personel için Çevre Mühendisi ibaresinin belirtilmesi gerekliliği öngörülmektedir.</p> <p>Yönetmelik genelinde; Sorumlu personel, uygulama yöntemi, Yönetim standartı ve belgelendirme süreçlerine ilişkin net tanımlamalar bulunmamaktadır.</p>	<p>Çevre mühendisliği, çevre konusunda uzmanlaşmış ve lisans düzeyinde atık yönetimi konusunda eğitim alan tek meslek disiplindir. Bu bağlamda Taslak Yönetmelik kapsamında Çevre mühendisi ibaresinin bir başka biçimde ifade edilmeksizin açıkça belirtilmesinin zorunlu olduğu görülmektedir.</p>
<p>Taslak Yönetmelik kapsamında “Sıfır Atık Müşaviri” biçiminde yeni bir alan tanımlanmaya çalışılmaktadır. Oysa Taslak çalışma kapsamında gerçekleştirilen atık yönetimi ve Belgelendirilmesi çalışmalarına ilişkin tüm süreçler Çevre mühendisliği Mesleki Uzmanlık alanı kapsamında yürütülen çalışmalardır. Sıfır atık uygulamaları ve atıkların yönetimi ile ilgili tüm süreç çevre mühendisliği mesleği disiplini kapsamındaki ana faaliyetlerdir. Bu nedenle Sıfır atık çalışmalarının yürütümü konusunda müşavirlik şeklinde bir tanıma değil Çevre mühendisi meslek disiplininin açıkça ifade edilmesi ve tüzel kişiliğin de TMMOB Çevre Mühendisleri Odasından Büro Tescil Belgesi Almış tüzel kişiyi tanımlaması gerekmektedir ortadadır.</p>	<p>Çevre Mühendisliği meslek disiplini kapsamında yapılması gereken iş ve işlemlerin yürütümü için ilave ünvanlar üretmeye gerek yoktur. Sıfır atık müşaviri tanımının yönetmelikten kaldırılması gerekmektedir.</p>
<p>Taslak Yönetmeliğin, atık yönetiminde çatı mevzuat uygulaması olması öngörülmüşse öncelikli olarak atıkların kaynağında oluşumunun önlenmesi ve kaynak kullanım verimliliğinin artırılması konularında bir yaklaşım ile ele alınması gerekmektedir. Atık oluşumunu önleyici ve çevreci uygulamaların mali olarak desteklenmesi daha sürdürülebilir bir uygulamayı sağlayabilecektir.</p> <p>Atık yönetimi için kanun ve yönetmelikler uygulanırken, bilgi sistemleri mevcutta kullanılmaktadır. Yönetmelik taslağında yer alan sıfır atık bilgi sistemi diğer atık yönetim sistemleri ile ayrı düşünüldüğünde karışıklığa sebebiyet verebileceğinden, bilgi sistemlerinin tek bir sistemde toplanması ya da sıfır atık bilgi sisteminin var olan bilgi sistemi üzerine entegre edilmesinin uygun olduğu değerlendirilmiştir</p>	<p>Mevcutta bulunan yönetmeliklerle entegre olması durumunda sürekliliği sağlanacaktır. Yeni toplama modeli ele alınmalı ve ekipmanlar mevcut durum göz önünde bulundurularak değerlendirilmelidir. Mevcutta kullanılan ve üretim sahalarında çalışanlar tarafından kültür haline gelmiş toplama modelleri ve ekipman seçimlerinin doğrudan devre dışı bırakılmaması oluşabilecek anlam kargaşasının önüne geçecektir. Sıfır atık uygulamaları bürokrasi olarak minimum seviyede tutulup saha uygulamaları olarak maksimum seviyede tutulmalıdır. Okullarda MEB desteği ile sıfır atık bilinçlendirme eğitimleri hatta dersi ve belli bir müfredatı olmalıdır.</p>

SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ

<p>Sıfır atık sisteminin projelendirilmesi, faaliyete geçirilmesi ve yürütülmesi aşamalarındaki finansman modeli belirlenmemiştir.</p> <p>Sıfır atık belgesi alanların temel basamağında kalmaması öngörülmüş olup, mahalli idare ve/veya işletmelerin gümüş, altın, platin belge seviyesine gelmeleri beklenmektedir. Ek-4/B seçmeli kriterlerinde puanlamaya konu işlem ve revizyonlar ilave başlangıç maliyeti gerektiren uygulamalardır. Sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması ve benimsenmesi için mali destek programlarında belge sahibi olma zorunluluğu getirilmesi, enerji teşviği, vergi avantajı, çevre yatırımları için düşük faizli uzun vadeli kredi avantajı ve benzeri teşvikler gümüş, altın, platin belge alınmasını ve sistemin devamlılığını önemli ölçüde destekleyecektir.</p>	<p>Sistemin sürdürülebilirliğini sağlanması için gerekli finans modeli ve teşvik unsurlarının belirlenmesi ve kullanılmasına ilişkin esasların netleştirilmesi de Bakanlığın görevleri arasında tanımlanmalıdır.</p> <p>Bakanlığın görev ve yetkileri kısmına Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak Teşvikler ve destekler ile ilgili birinci fıkrasına bir bent eklenmelidir.</p> <p>Sistemin sürdürülebilir olması için finansman modellerinin belirlenmesi gerekmektedir. Sistem kapsamında gerekli makine-ekipman, konteyner, kumbara, poşet vb. kim tarafından temin edileceği belirlenmelidir.</p>
<p>Taslak Yönetmeliğin 6. Maddesinde yer alan İl Müdürlüklerinin görev ve yetkilerini değerlendirme kurum/kuruluşlarına devredebilir ibaresi ile “değerlendirme kuruluşu” adında yeni oluşumların gerekliliğini doğurmaktadır.</p>	<p>Bu maddede Taslak Yönetmelik ile getirilen uygulama kamusal denetimi de içerdiğinden devredilemez. O nedenle bu madde kalkmalıdır.</p>
<p>Büyükşehir belediyelerinin yükümlülükleri işbirliği ve koordinasyonla sınırlı tutulmuştur.</p>	<p>Büyükşehir belediyelerinin yükümlülüklerinin artırılması ve atık oluşumunu önleme çalışmaları ve sıfır atık yönetimi uygulamalarında direkt olarak taraf olmalarıdır.</p>
<p>Uygulama kapsamında denetimler sırasında tespit edilen uygunsuzluklar aynı zamanda Çevre Mevzuatı kapsamında cezai süreçlere de tabii olabilecektir. Bu kapsamda İdari ve yasal yaptırımlar hususunda ilgili mevzuat hükümlerine bağlılık ve tutarlılık yönü eksik kalmıştır.</p>	<p>İlgili maddede belirtilen cezaların, yetki karmaşası yaşanmaması adına hangi kurumun hangi kuruluşlara hangi kapsamda idari yaptırım uygulayacağını detaylandırılması gerekmektedir.</p>

SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ

Taslak Yönetmelik ile atık konusunun sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurularak sokak toplayıcılarının faaliyetlerinin “yerel ölçekli uygulamalar” kapsamında Kent Konseyi gündeminde değerlendirilmesi uygulaması getirilmektedir.

Bu konunun Taslak Yönetmelik içinde Kent konseyi oluşumu ve yürütümü konusundaki yasal mevzuat düzenlemesi olmaksızın yer alması anlamlı olmayıp bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eli ile bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Konunun tavsiye niteliğinde görüş öneren kent konseyi yerine belediye meclislerinde ele alınması ve belediyeler tarafından bu sorumluluğun tartışmasız biçimde yerine getirilmesini sağlayan kapsayıcı bir düzenleme yapılmalıdır.

Sıfır Atık sisteminin ilk adımı olan “atığın oluşumunun önlenmesi”ni takiben, Atık yönetiminin diğer adımlarının tümü de, “**kaynakta ayrı toplama**” yöntemini temel alır. Sıfır Atık Vizyonunun temel ilkesi; “Atıkların oluşumunun ve israfın önlenmesi, mümkün olduğu durumlarda ürünlerin veya malzemelerin yeniden kullanımına öncelik verilmesi, atığın bir değer olarak ekonomiye kazandırılması için **kaynakta ayrı toplanarak** geri kazanımının sağlanması ve kaynaklarımızın depolama alanlarında bertaraf edilmesinin önüne geçilmesi”dir. Ancak Bakanlıkça hazırlanmış olan “Sıfır Atık Yönetmeliği Revize Taslağı”; Sıfır Atık Vizyonunun ülke genelinde benimsenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılması amacına odaklanırken, sistemin temel ilkesindeki “**kaynakta ayrı toplama**” çizgisini esneten hükümler getirmektedir. Sıfır Atık Vizyonunun ülke genelinde benimsenmesi, uygulanması ve yaygınlaştırılması için sisteme geçiş sürecinde bazı hükümlerde esnetmeler yapılmasına ve bu amaçla ayrı toplama işlemlerinde bazı kolaylıkların sağlanmasına yönelik teşvik önlemlerinin alınması tabiidir. Ancak bu önlemlerin, sistemin özünü oluşturan bir ilkenin önüne geçmesi halinde, mevzuatın öngördüğü hedeften sapmalar ortaya çıkacaktır.

Hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda belirleyeceği usul ve esaslara temel teşkil eden “**atığın kaynağında ayrı toplanması**” hedefi, Mevzuatın taslak aşamasından (ilk taslak metninin 1. Maddesinin 1. Fıkrasından veya revize taslağın 1. Maddesinin 1. Fıkrasının a Bendinden) çıkartılarak, sadece c Bendi ile belirtilen “**ayrı toplanan atıkların ...**” geri kazanılmasına indirgenmektedir. Taslağın bu bendindeki “**ayrı toplanan atıkların ...**” ibaresi; “**ayrı toplanmış atıklar**” anlamına gelmekte

Sokak toplayıcılarının sistem içinde tavsiye niteliğinde tanımlanması ile sorun çözülemeyeceğinden bu madde kaldırılmalıdır. Bu konu tüm taraflar ile daha kapsayıcı, uygulanabilir, sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınarak sağlam temelli, emek ve sosyal güvence eksenli bir yapı ortaya konulmalıdır. .

Yönetmeliğin geçiş sürecinde, mevzuatın kendi içinde sağladığı esnekliğin bir sonucu olarak ilkeler ve uygulamalar arasında ortaya çıkan çelişkinin, “geçici hükümler” tesis edilmek suretiyle giderilmesi gerekmektedir.

SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ

olup, ayrı toplama işleminin sahada gerçekleştirilmiş ise buna bağlı ardışık işlemlerin de aynı doğrultuda yapılabileceğini ifade etmektedir.

Diğer taraftan, revize taslağın 5. Maddesinde "kaynağında ayrı biriktirilmesi" ibaresi kaldırılarak; aynı maddenin 2. Fıkrası ile "Oluşan her türlü atığın özelliğine göre ek-5'te verilen açıklamalara uygun olarak biriktirilmesi" esası getirilmektedir. Aynı maddenin 9. Fıkrasında ise tehlikeli ve tehlikesiz nitelikteki atıkların kaynağında ayrı biriktirilmesi, zorunlu tutulan kuruluşlara ilaveten, sadece gönüllü olarak sıfır atık sistemini uygulayanlar için öngörülmektedir. 15. Maddenin 1. Fıkrasında *geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıkların, diğer atıklardan farklı ekipmanda biriktirileceği ve ayrı olarak toplanacağı* belirtilmektedir.

Ekonomik değer taşıyan evsel atıklar (kağıt, metal, cam, plastik), genel olarak ambalaj malzemeleri olup, geri dönüştürülebilir niteliktedir. Bunların kaynağında ayrıştırılması; üreticisinden ayrıştırılmış olarak toplanması esastır. Ancak diğer çöplerle beraber poşetlenen ambalajlara bulaşan yemek artıkları, yağlar ayrılamaz. Bu nedenle birinci derecedeki öncelik, ayrıştırılabilir atıkların, organik olanlardan ayrı toplanmasıdır. Bu temel esas gerçekleşmeden, ambalajların kendi aralarında kağıt, metal, cam, plastik olarak ayrılması, anlamlı sonuçlar doğurmamaktadır. Bu bağlamda mevzuatlarda, kaynağında (fiziki) ayrıştırılabilir veya ayrıştırılamaz atıklar olarak toplamanın yeter şart olarak dikkate alındığı gözlenmektedir.

Sıfır Atık Yönetmeliği Revize Taslağı *ayrı toplama ilkesi* açısından değerlendirildiğinde;

- Kaynağında Ayrı Toplama İlkesi'nin ambalajda kullanılan malzemeler açısından esnetildiği, biriktirme ekipmanlarındaki karmaşıklığın azaltılmak suretiyle uygulama etkinliğinin artırıldığı, ancak ilkelere aykırı olarak mevzuat taslağının kendi içinde çeliştiği,
- "Mavi" (ambalaj) atıkların, Katı Atık İşleme Tesisinde mükerrer bir "ayırma" işlemi gerektirdiği, anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, bazı mevzuatlardaki ilkelerden ülke genelinde geçerli olan yerel şartlar doğrultusunda ödün verilmek suretiyle uygulama etkinliğinin artırılmaya çalışıldığı görülmektedir.

SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ

<p>Bir mevzuat, halkın yararına uygun doğrultuda davranmayı, bu amaçla ortak giderlere katılmayı <u>zorlayıcı hükümler getirmekteyken</u>, Yönetmelik kapsamına <u>gönüllülük esasının dahil edilmesi</u>, eşyanın tabiatına aykırıdır.</p> <p>Bu kapsamda, Ek-1 listede tanımlı yerler haricinde sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, gönüllülük esasına bağlı kılınmaktadır. Sıfır Atık Yönetmeliği Revize Taslağı çevre gönüllülüğü açısından değerlendirildiğinde;</p> <ul style="list-style-type: none">• Sıfır atık sisteminin getirdiği zorunluluklar açısından esnetildiği, ancak mevzuat taslağının hedefine aykırı olarak kendi içinde çeliştiği,• Sıfır atık sistemini gönüllü olarak kuracak hedef kitlenin, mevzuata dair yükümlülükten muaf olacağı, böylece bağımsız işletmelerle birlikte toplamda büyük miktarlara ulaşacak olan ambalaj atıklarının toplanmasında mevzuat etkinliğinin azalacağı,• Aynı kapasitedeki bağımsız (kampüs harici) bir işletmenin, alışveriş merkezine göre eşit şartlarda değerlendirilmediği, anlaşılmaktadır. <p>Sonuç olarak, taslak mevzuattaki yükümlülükler esnetilmek suretiyle sıfır atık sistemindeki etkinliğin azaltıldığı görülmektedir.</p>	<p>Kamu yararına uygun doğrultuda davranmayı, bu amaçla ortak giderlere katılmaya zorlayan hükümler getiren bir mevzuatta, gönüllülük esasının iptal edilmesi, atık üreten kuruluşların aynı ilke ve hedefler kapsamında ele alınması uygun görülmektedir.</p>
<p>ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve ek-2 Listesindeki Sanayi Tesislerinin bu yönetmelik kapsamı için yeterli olmaması ve esas olarak Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine tabi olan tesislerin bu yönetmeliğe dahil edilmesi gerekliliği öngörülmektedir.</p> <p>Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi" 2 Grup ve 3. Grup da yer alan ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve EK-2 Listesindeki Sanayi tesisleri olarak belirtilmiştir. Ancak ilgili yönetmeliğin Ek-1, Ek-2 listelerinde yer almayan, tehlikeli ve tehlikesiz atık üretme potansiyeli yüksek olan tesisler bulunmaktadır.</p>	<p>ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2 Listesindeki Sanayi Tesisleri'nin yanı sıra/yerine; 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ kapsamında (endüstriyel) atık yönetim planı hazırlamakla yükümlü olan, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden atık yönetim planı onayı alan tüm tesislerin Sıfır Atık Yönetmeliği Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi 2.Grup veya 3. Grup dahil edilmesi daha uygun olacaktır.</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

2019Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
<p>Amaç MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda;</p> <p>a) Atık oluşumunun önlenmesini, önlenemediği durumlarda en aza indirilmesini,</p> <p>b) Oluşan atıkların özelliklerine göre biriktirilmesini ve toplanmasını,</p> <p>c) Ayrı toplanan atıkların öncelikle geri kazanımlarının sağlanması, geri kazanımının mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının gerçekleştirilmesini,</p> <p>hedefleyen yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.</p>	<p>Bu Yönetmelik genel olarak Belediyelere sorumluluk yüklemekte ve evsel atıkların ağırlıklı olarak değerlendirildiği ve iyi atık yönetimini teşvik edici bir amaç ve kapsamı bulunmaktadır. Bununla birlikte kaynak tüketiminden başlayarak koruma-kullanma yaklaşımının amaç edinmesi önemlidir.</p> <p>Diğer bir konu ise endüstriyel özellikteki tehlikeli atıkları kapsamamakta ve buna ilişkin bir düzenleme içermemektedir.</p> <p>Oysa çevresel kirliliğin en önemli kaynaklarından biri de endüstriyel özellikteki tehlikeli ve tehlikesiz atıklardır. Sıfır atık hedefine ulaşmak atıkların yönetimi için döngüsel bir yaklaşımın ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Taslak yönetimin bir anlam ifade edebilmesi ve tüm mevcut atık yönetime ilişkin mevzuat düzenlemelerine bakıldığında farklı bir yaklaşımın ortaya konmaması halinde bu Taslak Yönetmeliğe ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu nedenle Taslak Yönetmeliğin atık üretenlerin tek tek ele alındığı bir anlayış ile değil, atık üretenlerin ortaklaşmasını sağlayan kolektif bir yaklaşım ile yeniden ele alınması gerekmektedir.</p> <p>Örneğin, metal sanayi içerisinde başı çeken demir-çelik sektörünün en önemli atığı olan cürufun yaklaşık yarısını oluşturan yüksek fırın cürufu klinker üretiminde kullanılmak üzere çimento fabrikalarına verilebilmektedir. Bu tip tesislerin aynı bölgelerde kurulmasının önünün açılması,</p>	<p>Amaç MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kaynak kullanımının koruma kullanma yaklaşımı ile azaltılması ilkesinden hareketle, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda;</p> <p>a) Atık oluşumunun önlenmesini, önlenemediği durumlarda en aza indirilmesini, yeniden kullanıma öncelik verilmesini</p> <p>b) Oluşan atıkların özelliklerine göre biriktirilmesini ve toplanmasını,</p> <p>c) Ayrı toplanan atıkların öncelikle geri kazanımlarının sağlanması, yeniden kullanım için sanayi bölgelerinde endüstriyel simbiyoz sistemlerin kurulması ve bunun için ihtiyaçların belirlenip talep toplanmasını,geri kazanımının ve/veya yeniden kullanım mümkün olmaması halinde ise çevre kirliliğine yol açmayacak şekilde nihai bertarafının gerçekleştirilmesini,</p> <p>hedefleyen yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>teşvik edilmesi ve organizasyonun yapılması, tehlikeli ve tehlikesiz atıkların yönetiminin bu yönetmelikle “sıfır atık belgesi” verilerek yapılmasından daha önemlidir.</p> <p><u>Bu bağlamda sanayide derin araştırmalar yapılmalı ve bunun çıktılarına göre yönetmelik taslağı “endüstriyel simbiyoz” bakış açısına göre tekrar dizayn edilmelidir. “Sıfır atık” terimi ancak bu şekilde işlerlik kazanacak ve faydalı olacaktır.</u></p>	
<p>Kapsam MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; a) Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin genel ilkeler ile uygulama esaslarının belirlenmesine, b) Mahalli idareler ve ek-1 listede tanımlı diğer yerlerde sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, ilişkin iş ve işlemler ile tüm tarafların görev, yetki ve yükümlülüklerini kapsar. (2) Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yerler haricinde gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenlere ilişkin tüm iş ve işlemler de bu Yönetmelik kapsamındadır.</p>	<p>Sıfır atığın kavramsal olarak uygulanabilirliği ve hedeflenen sonuçlara ulaşılabilmesi için kapsam maddesinin daha detaylı ve geniş bir alanı tanımlaması gerekmektedir.</p>	<p>Kapsam MADDE 2 – Kapsamın genişletilerek detaylandırılması, çerçevesinin daha net belirlenmesi ve kapsam dışı uygulamalara da madde içinde yer verilmesi önerilmektedir.</p>
<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) a) Alternatif hammadde: Bir tesisin faaliyeti neticesinde oluşan, mineral özellikleri dolayısıyla hammaddeye katkı olarak kullanılabilir özellikteki atıkları,</p>	<p>Mineral ifadesi en genel anlamda “organik olmayan homojen katı madde” olarak kullanılmaktadır. Oysa alternatif hammadde tarifinde bu ibare yetersiz kalmaktadır.</p>	<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) a) Alternatif hammadde: Bir tesisin faaliyeti neticesinde oluşan ve içeriği sebebiyle hammaddeye katkı olarak kullanılabilir özellikteki atıkları,</p>
<p>Tanımlar</p>	<p>Atık ibaresinin gerek bu yönetmelik taslağında</p>	<p>Tanımlar</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

MADDE 4 – (1) b) Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali,	gerekse Atıkların Yönetimi Yönetmeliğinde değiştirilmesi düşünülebilir. Özellikle “atılmak” fiilinin atık yönetimi yaklaşımında kullanımı çevresel anlamda ve atık hiyerarşisi bağlamında yanlış çağrışımlara neden olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.	MADDE 4 – (1) b) Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından kullanılmayan, elden çıkartılarak uzaklaştırılmak istenen veya bertarafı zorunlu hale gelen tüm maddeleri ve malzemeleri,
Tanımlar MADDE 4 – (1) g) Bina ve yerleşkeler: Bağımsız konut, ticari ya da hizmet birimlerini barındıran yapılar ile açık ya da kapalı sosyal donatılara sahip münferit yapıları da barındıran özerk yerleşimleri,	“MADDE 17 Ancak, konutlar belediyelerin sıfır atık yönetim sistemi içerisinde değerlendirilir, ayrıca sıfır atık belgesi düzenlenmez.” İbaresine istinaden bina ve yerleşke tanımından Bağımsız konut, kısmı çıkarılmalıdır.	Tanımlar MADDE 4 – (1) g) Bina ve yerleşkeler: Ticari ya da hizmet birimlerini barındıran yapılar ile açık ya da kapalı sosyal donatılara sahip münferit yapıları da barındıran özerk yerleşimleri,
Tanımlar MADDE 4 – (1) ğ) Biriktirme ekipmanı: Atıkların özelliklerine göre biriktirildiği kumbara, konteyner ve benzeri ekipmanları,	Ayrı biriktirmeyi ve atığın sadece özellik değil türüne göre de ayrı biriktirilmesi gereğini ifade eden bir tanımlama yapılması uygun olacaktır.	Tanımlar MADDE 4 – (1) ğ) Biriktirme ekipmanı: atıkların oluşum noktasında tür ve özelliğine göre çevresel etkilene neden olmaksızın ayrı ayrı biriktirilmesini sağlayacak özellikteki ekipmanı
Tanımlar MADDE 4 – (1) i) Geçici depolama: Atıkların, işleme tesislerine ulaştırılmadan önce atık üreticisi tarafından çevresel riskler açısından güvenli bir şekilde bekletilmesini,	Çevresel etkilene neden olmayacak şekilde denilmesi daha uygun olacaktır.	Tanımlar MADDE 4 – (1) i) Geçici depolama: Atıkların, işleme tesislerine ulaştırılmadan önce atık üreticisi tarafından çevresel riskler açısından etkilene neden olmaksızın güvenli bir şekilde bekletilmesini,
Tanımlar MADDE 4 – (1) n) Kaynakta ayrı biriktirme: Atıkların oluştuğu noktada ayrı olarak biriktirilmesini,	"Atığın kaynağında ayrı toplanması", revize taslakta "atıkların özelliklerine göre biriktirilmesini ve toplanması" olarak yer almaktadır. Konutlardaki atık kutularının/poşetlerinin ayrı özellikteki atıklara göre çeşitlendirilerek, ayrı	Tanımlar MADDE 4 – (1) İlave: Kaynakta ayrı toplama: Atıkların oluştuğu noktadan ayrı olarak toplanmasını,

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>“toplanması”, daha sonra da site veya sokakta bulunan sabit, durağan konteynırlar veya depolama alanlarında “biriktirilmesi”, genel olarak uygulanan bir sistemdir. Konutlarda atığın biriktirilmesi mümkün değildir. Bunun için atık poşetlerinde de ayrı toplama terimi kullanılabilir.</p> <p>“Toplama” işlemi, her ne kadar nakliye, transfer eylemini de içeren dinamik bir terim olsa da, “biriktirme” eyleminden önce gelen, ortak noktalardaki biriktirme için temel olan bir işlem adıdır. Ayrı toplanmayan bir atığın, ikinci bir ayırma işlemi gerekmeksizin, kaynağında ayrı biriktirilmesi mümkün değildir. Ayrı biriktirme, ayrı toplama için yeterli değildir. Ayrı biriktirilen atıkların, toplama işleminde birleştirilerek alınması sistemi aksatır, amacından uzaklaştırır.</p> <p>Bu nedenle, (i) sistemin esas ilkesini teşkil eden “ayrı toplama” faaliyetinin, “biriktirme” işlemi ile karşılanamadığı, (ii) toplamanın kaynağında, biriktirmenin depoda geçerli olabileceği dikkate alınarak, mevzuatta da “toplama” teknik teriminin yer alması gerekir.</p>	
<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) s) Önleme: Ürün ve malzemelerin temini ve kullanımlarında israftan kaçınmak dahil, ürünlerin yeniden kullanılması veya kullanım ömürlerinin uzatılması ile atık miktarının azaltılması, ürün üretiminde zararlı maddelerin azaltımı ve üretilen atığın çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ilişkin herhangi bir madde</p>	<p>Mevzuatta birliğin sağlanması açısından tanımların diğer yönetmeliklerde verilen tanımlarla aynı/paralel olması gerekmektedir. Bu nedenle önleme tanımı atık yönetimi yönetmeliğinde verilen tanımla aynı olmalıdır.</p>	<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) s) Önleme: Ürünlerin yeniden kullanılması veya kullanım ömürlerinin uzatılması ile atık miktarının azaltılması, ürün üretiminde zararlı maddelerin azaltımı ve üretilen atığın çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ilişkin herhangi bir madde ya da malzeme atık haline gelmeden önce alınacak tedbirleri,</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

ya da malzeme atık haline gelmeden önce alınacak tedbirleri,		
Tanımlar MADDE 4 – (1) ş) Sıfır atık: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri kazanımının sağlanarak bertarafa ve yakmaya gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını,	Üretim ve tüketim süreçlerinde doğal kaynakların koruma kullanım yaklaşımını içeren bir hedefi ifade etmesi beklenmektedir. Bu nedenle tanım içinde koruma-kullanma ve hedef ifadelerini içeren bir tanımlama yapılması gerekmektedir.	Tanımlar MADDE 4 – (1) ş) Sıfır atık: Doğal kaynakların koruma-kullanım yaklaşımı ile ele alındığı Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri kazanımının sağlanarak bertarafa ve yakmaya gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını kapsayan hedefi,
Tanımlar MADDE 4 – (1) t) Sıfır atık belgesi: Sıfır atık yönetim sistemlerini kuran mahalli idareler ile ek-1 listede tanımlı diğer yerlere ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kuranlara verilecek, sınıfları Bakanlıkça belirlenen belgeyi,	Sıfır atık yönetim sistemini kuran yerler; kayıt altına alınarak Sıfır atık belgesi ise 1 yıllık faaliyeti müteakip verilmeli ve ilgili sürecin tanıma yansıtılması uygun görülmektedir.	Tanımlar MADDE 4 – (1) t) Sıfır atık belgesi: Bu Yönetmelikte yer alan hususlar çerçevesinde Sıfır atık yönetim sistemlerini kuran mahalli idareler ile ek-1 listede tanımlı diğer yerlere ve gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemi kayıt altına alınan yerlerin 1 yıllık faaliyetini müteakip verilecek, sınıfları Bakanlıkça belirlenen belgeyi,
Tanımlar MADDE 4 – (1) ü) Sıfır atık bilgi sistemi: Sıfır atık yönetim sistemini uygulayacak yerleri kayıt altına almak, belgelemek, izlemek ve sistem kapsamında yönetilen atıkların izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlıkça oluşturulan	Entegre Çevre Bilgi Sistemi ile yönetilen atıkların izlenebilirliği kolaylaştırıp pratikleştirecektir.	Tanımlar MADDE 4 – (1) ü) Sıfır atık bilgi sistemi: Sıfır atık yönetim sistemini uygulayacak yerleri kayıt altına almak, belgelemek, izlemek ve sistem kapsamında yönetilen atıkların izlenebilirliğini sağlamak amacıyla Bakanlıkça oluşturulmuş “Entegre

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

çevrimiçi sistemi,		Çevre bilgi Sistemi” kullanıcılarının atık verilerinin eş zamanlı olarak aktarılabildiği çevrimiçi sistemi,
Tanımlar MADDE 4 – (1) v) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulu: Bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmalar ve uygulamaları değerlendirmek, yönlendirmek, yaygınlaşmasını ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanan kurulu,	Sıfır Atık Koordinasyon Kurulunun çalışma Yöntemi, üyeleri ve şekli net olarak tanımlanmalıdır. Mesleki uzmanlık alanı olarak Çevre Mühendisleri Odası kurul kapsamında yer almalıdır.	Tanımlar MADDE 4 – (1) v) Sıfır Atık Koordinasyon Kurulu: Bu Yönetmelik doğrultusunda yürütülen çalışmaları ve uygulamaları değerlendirmek, yönlendirmek, yaygınlaşmasını ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla Bakanlık Üniversiteler, Yetkilendirilmiş Kuruluşlar, Sektör Temsilcileri, Çevre Mühendisleri Odası temsilcisi katılımı ile toplanan kurulu
Tanımlar MADDE 4 – (1) y) Sıfır atık müşaviri: Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun olarak, kurum, kuruluş veya işletmenin tüm atık yönetimi faaliyetleri ile üretimin/faaliyetin iyileştirilerek atıkların önlenmesi ve azaltımı işlemlerini atık üreticisi adına gerçekleştiren ve bu amaçla bünyesinde ar-ge çalışmaları yapan ve esasları Bakanlıkça belirlenen tüzel kişiyi,	GEREKÇE 1 Sıfır atık müşaviri tanımında müşavirin nitelik ve nicelikleri açıkça belirtilmelidir. Taslak çalışma kapsamında gerçekleştirilen Atık yönetimi ve Belgelendirilmesi çalışmalarına ilişkin tüm süreçler Çevre mühendisliği Mesleki Uzmanlık alanı kapsamında yürütülen çalışmalardır. Sıfır atık uygulamaları ve atıkların yönetimi ile ilgili tüm süreç çevre mühendisliği mesleği disiplini kapsamındaki ana faaliyetlerdendir. Bu nedenle Sıfır atık müşavirinin çevre mühendisi olması ve tüzel kişiliğin de TMMOB Çevre Mühendisleri Odasından Büro Tescil Belgesi Almış tüzel kişiyi tanımlaması gerekmektedir. GEREKÇE 2 Söz konusu tanım Çevre Mühendisliğinin görevi olmakta olup, zaten mevcutta bir meslek dalının görevlerini bölerek yeni bir tanım (titr) ile sunulması	Tanımlar MADDE 4 – (1) ÖNERİ1: y) Sıfır atık müşaviri: Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine uygun olarak, kurum, kuruluş veya işletmenin tüm atık yönetimi faaliyetleri ile üretimin/faaliyetin iyileştirilerek atıkların önlenmesi ve azaltımı işlemlerini atık üreticisi adına gerçekleştiren ve bu amaçla bünyesinde ar-ge çalışmaları yapan üniversitelerin çevre mühendisliği bölümlerinden mezun personel istihdam eden ve TMMOB Çevre Mühendisleri Odasından Büro Tescil Belgesi Almış ve esasları Bu Yönetmeliğin ekinde belirtilmiş Bakanlıkça belirlenen tüzel kişiyi,

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	gereksiz ve işlevsizdir. İkilik oluşturmaktadır. Çevre Mühendisliği meslek disiplini kapsamında yapılması gereken iş ve işlemlerin yürütümü için ilave etmeye gerek yoktur. Sıfır atık müşaviri tanımının yönetmelikten kaldırılması gerekmektedir.	ÖNERİ 2: Kaldırılmalıdır. yerine çevre mühendisi ibaresi getirilmelidir.
Tanımlar MADDE 4 – (1) z) Sıfır atık yönetim sistemi: Atık oluşumunun önlenmesinden başlayarak, atıkların azaltılması, kaynağında ayrı biriktirilmesi, ayrı toplanması, taşınması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerinde işlenmesi süreçlerinin hepsini içine alan, tüm atıkların entegre bir şekilde ele alındığı ve fayda ve maliyet unsurları da göz önünde bulundurulmuş olarak oluşturulan sistemi,	Tanımının mutlaka sıfır atık hedefine ulaşmak üzere asgari atık yönetimi tanımını içermesi beklenmektedir.	Tanımlar MADDE 4 – (1) z) Sıfır atık yönetim sistemi: Atık oluşumunun sıfıra indirgenmesi amacına yönelik olmak üzere ve önlenmesinden başlayarak, atıkların azaltılması, yeniden kullanılması, özelliğine ve türüne göre ayrılması , kaynağında ayrı biriktirilmesi, ayrı toplanması, geçici olarak depolanması , taşınması ve ara depolanması, geri dönüşümü, geri kazanılması, bertarafı , çevre lisanslı atık işleme tesislerinde işlenmesi sonrası izlenmesi, kontrolü ve denetimi faaliyetleri süreçlerinin hepsini içine alan, tüm atıkların entegre bir şekilde ele alındığı ve fayda ve maliyet unsurları da göz önünde bulundurulmuş olarak oluşturulan yönetim sistematiği ,
Tanımlar MADDE 4 – (1) bb) Tehlikeli atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-3/A'sında yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşıyan, aynı Yönetmeliğin ek-4'ünde altı haneli atık kodunun yanında yıldız (*) işareti bulunan, biriktirilmesi, toplanması, taşınması ve işlenmesinde özel hükümler bulunan atıkları,	Tehlikeli atıklar olarak tanımlanan atık türleri, farklı yönetmeliklerle, farklı izin ve lisansa tabi atık işleme tesisleri tarafından geri kazanılmakta/dönüştürülmekte ve/veya bertaraf edilmektedir. Farklı tehlikeli atıkların tek başlık altında toplanarak aynı biriktirme ekipmanında biriktirilmesi ve/veya toplanması zararlı çevresel etkilere sebep olacaktır.	Tanımlar MADDE 4 GENEL ÖNERİ Tehlikeli atıkların alt başlıklar altında kategorize edilmesi ve ayrı toplanması gerekmektedir.

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) cc) Tehlikesiz atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ek-4 atık listesinde yıldız (*) işareti bulunmayan, tehlikelilik özelliği göstermeyen atıkları,</p>	<p>bb Bendine benzer olarak u Bendinde de “Tehlikeli Kabul Edilen Atıkların Özellikleri (EK-3/A) tablosundaki niteliklerin taşınmadığı atıklar” olarak ayrıntılı belirtilmelidir.</p> <p>Atık Yönetimi Yönetmeliğinde yıldız (*) işareti bulunmayan birçok atık kodu mevcuttur. Bu atık kodları farklı lisanslara tabi olarak yönetilmektedir.</p> <p>Ambalaj atıkları Sıfır Atık Yönetmeliği kapsamında “tehlikesiz atık” olarak değerlendirilmiş ve ambalaj atığı olarak isimlendirilmemiştir. Toplama sisteminin en büyük hacmini ambalaj atıkları oluşturmaktadır. Tanımlanmayan bu atıkların toplama işinin kim tarafından yapılacağı, biriktirme ekipmanlarının kim tarafından temin edileceği, finansmanının kim tarafından sağlanacağı konusu belirsizdir.</p>	<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) cc) Tehlikesiz atık: Atık Yönetimi Yönetmeliğinin Tehlikeli Kabul Edilen Atıkların Özellikleri (EK-3/A) tablosunda yer alan tehlikeli özelliklerden birini ya da birden fazlasını taşımayan, aynı Yönetmeliğin ek-4 atık listesinde yıldız (*) işareti bulunmayan, tehlikelilik özelliği göstermeyen atıkları,</p> <p>GENEL ÖNERİ: Tehlikesiz atıklar alt başlıklar altında kategorize edilmelidir. Atıkların tabi oldukları yönetmeliklerdeki tanımları Sıfır Atık Yönetmeliğinde de aynı şekilde yer almalıdır.</p>
<p>Tanımlar MADDE 4 – (1) ee) Yeniden kullanım: Ürünlerin ya da atık olmayan bileşenlerin tasarlandığı şekilde aynı amaçla kullanıldığı herhangi bir işlemi,</p>	<p>Tanımlama Atık Yönetimi Yönetmeliği ile aynıdır. Ancak yeniden kullanım sadece aynı amaçla kullanımı ifade etmemektedir. Basit bir yaklaşımla yoğurt kabı saksı olarak, kullanılmayan CD’ ler dekoratif ürünler olarak, cam şişeler dekoratif objeler olarak kullanılabilir. Dolayısı ile bu tanımın kısıtlayıcı değil yeniden kullanımı teşvik edici şekilde yapılması daha uygun olacaktır.</p>	<p>Tanımlar MADDE 4 ee) Yeniden kullanım: Ürünlerin ya da atık olmayan bileşenlerin fiziksel değişimler dışında bir değişiklik yapılmaksızın tasarlandığı amaç dışında ancak tasarımdaki bütünlüğü korunarak başka şekilde kullanıldığı herhangi bir işlemi</p>
<p>Madde 4- İlave</p>	<p>Taslak Yönetmeliğin genel olarak evsel ve ticari atıkların ağırlıklı olarak değerlendirildiği ve iyi atık yönetimini teşvik edici bir amaç ve kapsamı bulunmaktadır. Fakat çevresel kirliliğin asıl kaynağı endüstriyel özellikteki tehlikeli ve tehlikesiz atıklardır. Sıfır atık hedefine ulaşmak atıkların yönetimi için döngüsel bir yaklaşımın ele alınmasını</p>	<p>Madde 4- İlave Endüstriyel simbiyoz sistem: birbirlerinin ürün ve atıklarını (madde ve enerji) kullanan aynı bölgede bulunan endüstriyel işletmeler</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>gerekli kılmaktadır. Taslak yönetimin bir anlam ifade edebilmesi ve tüm mevcut atık yönetime ilişkin mevzuat düzenlemelerine bakıldığında farklı bir yaklaşımın ortaya konmaması halinde bu Taslak Yönetmeliğe ihtiyaç duyulmamaktadır. Bu nedenle Taslak Yönetmeliğin atık üretenlerin tek tek ele alındığı bir anlayış ile değil, atık üretenlerin ortaklaşmasını sağlayan kolektif bir yaklaşım ile yeniden ele alınması gerekmektedir. Bu nedenle Taslak metinde en azından endüstriyel simbiyoz tanımının yapılması uygun olacaktır.</p>	
<p>Genel Esaslar MADDE 5 – (1) Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla;</p> <p>a) Bu Yönetmeliğin ek-2’sinde verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesine,</p> <p>b) Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılmasına,</p> <p>c) Ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesine, yönelik tutum, davranış ve faaliyetlerde bulunulması esastır.</p>	<p>Koruma- kullanma yaklaşımı çerçevesinde kaynak koruma ifadesinin ve daha uygun olacaktır.</p> <p>“Entegre atık yönetimi” kavramı, Sıfır Atık Projesinin temel ilkelerini ve metodolojisini kapsadığından, ilgili madde içinde ifade edilmeli ve Tanımlar maddesi altında açıklanmalıdır.</p>	<p>Genel Esaslar MADDE 5 – (1) Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların koruma-kullanma yaklaşımı esas alınarak kullanılması amacıyla;</p> <p>a) Bu Yönetmeliğin ek-2’sinde verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesine,</p> <p>b) Atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılmasına,</p> <p>c) Ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesine, yönelik tutum, davranış ve faaliyetlerde bulunulması her atığın ilgili mevzuatı doğrultusunda entegre atık yönetimi yaklaşımı ile yönetilmesi esastır.</p> <p>Tanımlar MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen; ... İLAVE: Entegre atık yönetimi: Atığın ayrı</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

		biriktirilmesi, toplanması, taşınması, aktarılması, ayrıştırılması, geri dönüştürülmesi, geri kazanılması ve nihai olarak bertaraf edilmesi faaliyetlerini yapan kurum ve kuruluşların sorumluluklarının önceden belirlendiği, ekonomik değer oluşturacak ve esnek çözümler getirecek tek bir plan çerçevesinde gerçekleştirilmesini,
Genel Esaslar MADDE 5 – (6) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, etkin bir şekilde uygulanması amacı ile bilinç ve farkındalık oluşturulması, çevreye duyarlı tutum, davranış ve faaliyetlerin teşvik edilerek desteklenmesi, Bakanlık ve İl Müdürlüğü koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde çalışması esastır.	Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, doğrultusunda; bilinçlendirme, farkındalık çalışmalarına ilave olarak, eğitim, depozito sistemi, geri kazanılabilir atıklar karşısında alternatif imkanlar sağlanması; kent kart yükleme vb ödül sistemi gibi teşvik mekanizmalarının da yönetilmesi gerekmektedir.	Genel Esaslar MADDE 5 – (6) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, etkin bir şekilde uygulanması amacı ile bilinç ve farkındalık oluşturulması, çevreye duyarlı tutum, davranış ve faaliyetlerin teşvik edilerek desteklenmesi, Bakanlık ve İl Müdürlüğü koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde çalışması esastır. Teşvik ve destekler ile uygulama Bakanlık tarafından ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alınarak belirlenir ve tüm süreç şeffaf bir şekilde yönetilir.
Genel Esaslar MADDE 5 – (7) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamındaki faaliyetler ve bu faaliyetlere ilişkin olarak istenen bilgi ve belgeler için Sıfır Atık Bilgi Sistemi kullanılır.	Atık beyanlarına ilişkin mevcut beyan sistemleri kapsamındaki uygulamalar ve işleyiş ile entegrasyon sağlanması gerekmektedir.	Genel Esaslar MADDE 5 – (7) Uygulama planlanırken mevcut atık beyan sistemlerine uyum ve bağlantısı göz önünde bulundurulmalıdır.
Genel Esaslar MADDE 5 – (9) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla	Çevre Lisanslı Atık İşleme Tesislerine iletilmesi hususunda şartlar açıkça belirtilmelidir. Örneğin Belediyenin toplama sistemi varsa, bu sisteme	Genel Esaslar MADDE 5 – (9) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>yükümlü olanlar ile gönüllülük esasına dayalı olarak sistem kuranlarca, değerlendirilebilir atıklarının yanı sıra, oluşan diğer tehlikeli ve tehlikesiz nitelikteki atıkları 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilmesi, geçici depolanması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine iletilmesi esastır.</p>	<p>iletilmesi şartı olmalıdır. Aksi halde bu madde uyarınca atık çıkan her kurum, kuruluş vb. atıklarını, hali hazırda bulunan Belediye yetkilisi TAT sorumluluk sahaları dışında işleme tabi olmuş olacaktır. Her TAT sorumluluk alanı dışında çalışmaya başlarsa; sektörel iç karışıklığa neden olabilecektir.</p> <p>Mevzuat hükümlerine göre Atıkların kaynağında ayrı olarak toplanması ve Belediyeler tarafından atık getirme merkezleri kurulması zorunludur. İlgili İfadeler düzenlenmelidir.</p>	<p>yükümlü olanlar ile gönüllülük esasına dayalı olarak sistem kuranlar değerlendirilebilir atıklarını ilgili belediye sınırları içinde belediyenin atık geri dönüşüm sistemine vermeli diğer tehlikeli ve tehlikesiz nitelikteki atıkları 2872 sayılı Çevre Kanunu uyarınca çıkarılan mevzuat hükümlerine uygun olarak kaynağında ayrı biriktirilmesi, geçici depolanması ve çevre lisanslı atık işleme tesislerine iletilmesi esastır.</p>
<p>Bakanlığın görev ve yetkileri MADDE 6 – (1) Bakanlık; c) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin program ve politikaları saptamak, eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlemek/düzenletmek, bu konularda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,</p>	<p>Bakanlığın görevlerinin daha stratejik olarak ve daha geniş kapsamlı tanımlanması gerekmektedir. Sürecin izlenmesi, sıfır atık yönetim sisteminin tasarım, planlama ve uygulama kriterlerinin belirlenmesi gibi unsurları da içermelidir.</p>	<p>Bakanlığın görev ve yetkileri MADDE 6 – (1) Bakanlık; c) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım, planlama, uygulama ve değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi, sistemin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına ilişkin strateji, program ve politikaları saptamak, eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlemek/düzenletmek, bu konularda kılavuz dokümanlar hazırlamak/hazırlatmakla,</p>
<p>Bakanlığın görev ve yetkileri MADDE 6 – (1) Bakanlık; ç) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, izleme ve denetim altyapısını oluşturmak ve gerekli idari tedbirleri almakla,</p>	<p>Uygulamaya yönelik altyapının oluşturulması da Bakanlığın görevleri arasında yer almalıdır.</p> <p>Sistemin sürdürülebilirliğini sağlanması için gerekli finans modeli ve teşvik unsurlarının belirlenmesi ve kullanılmasına ilişkin esasların netleştirilmesi de Bakanlığın görevleri arasında tanımlanmalıdır.</p>	<p>Bakanlığın görev ve yetkileri MADDE 6 – (1) Bakanlık; ç) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, finans modelinin ve teşvik unsurlarının belirlenmesini, izleme ve denetim altyapısını oluşturmak ve gerekli idari tedbirleri almakla,</p>
<p>Bakanlığın görev ve yetkileri</p>	<p>Sistemin sürdürülebilirliğini sağlanması için gerekli</p>	<p>Bakanlığın görev ve yetkileri</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

MADDE 6 – (1) Bakanlık; İLAVE	finans modeli ve teşvik unsurlarının belirlenmesi ve kullanılmasına ilişkin esasların netleştirilmesi de Bakanlığın görevleri arasında tanımlanmalıdır. Bakanlığın görev ve yetkileri kısmına Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak Teşvikler ve destekler ile ilgili birinci fıkrasına bir bent eklenmelidir.	MADDE 6 – (1) Bakanlık; İLAVE) Sıfır atık yönetim sisteminin geliştirilmesi, iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla uygulanacak finans modeli, teşvik ve destekler ile bunların şeffaf yönetimine ilişkin usul ve esasları belirlemekle,
Bakanlığın görev ve yetkileri MADDE 6 – (3) Bakanlık gerekli gördüğü durumlarda il müdürlüklerinin sıfır atık belge başvuru belgelerinin değerlendirilmesi hususundaki görev ve yetkilerini değerlendirme kurum veya kuruluşlarına devredebilir. Bu hükmün uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.	Bu maddede İl Müdürlüklerinin görev ve yetkilerini değerlendirme kurum/kuruluşlarına devredebilir ibaresi ile “değerlendirme kuruluşu” adında yeni oluşumların gerekliliğini doğurmaktadır. Taslak Yönetmelik ile getirilen uygulama kamusal denetimi de içerdiğinden devredilemez. O nedenle bu madde kalkmalıdır. Aksi durumda; Atık Yönetimi sürecini Yönetmek üzerine yürütülen bir çalışmayı değerlendirecek Kurum kuruluşun teknik ve idari yetkinlikleri tanımlanmalıdır. Süreç yalnızca belgelendirme süreci olarak değerlendirildiği takdirde çalışma amacına sağlıklı ulaşamayacaktır. Çevre Mühendisliği mesleki uzmanlık alanı olan bu çalışmalar ile ilgili yetki devri tanımlaması yapılan kurum/ kuruluşların çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu ve Çevre mühendisleri Odasından BTB Alma zorunluluğu aranması gerekmektedir.	
İl müdürlüklerinin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 7 – ç) Sıfır atık yönetim sistemine geçenlerin, geçiş sürecinde olanların ve geçme zorunluluğu olan yerlerin faaliyetlerini izlemekle, denetlemekle, aykırılık tespit edilmesi halinde bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesini uygulamakla ve Bakanlığa bilgi vermekle,	Sıfır atık belgesi talep etmeyen/ zorunlu olmayan yerlerin de, belge esaslarına uygun çalışıp çalışmadığı denetlenmelidir.	İl müdürlüklerinin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 7 – ç) Sıfır atık yönetim sistemine geçenlerin, geçiş sürecinde olanların ve geçme zorunluluğu olan yerler ile gönüllü olarak sistemi uygulayan yerlerin faaliyetlerini izlemekle, Yönetmelik esaslarına uygun çalışıp çalışmadığını denetlemekle, aykırılık tespit edilmesi halinde bu Yönetmeliğin 23 üncü maddesini uygulamakla ve Bakanlığa bilgi vermekle,
Mülki idari amirlerin görev, yetki ve	Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Planının	Mülki idari amirlerin görev, yetki ve

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>yükümlülükleri MADDE 8 – (1) Mahallin en büyük mülki idari amirleri; il, ilçe, belde belediyeleri ve il özel idareleri tarafından yürütülen sıfır atık yönetim sisteminin il sınırları içerisinde koordinasyonu ve iş birliği halinde çalışılmasını temin etmek amacı ile Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planının, Bakanlıkça yayımlanan kılavuz doğrultusunda Mahalli Çevre Kurulu kararı ile hazırlanmasını ve uygulanmasını sağlamakla yükümlüdür.</p>	<p>hazırlanmasında Valilik makamınca oluşturulacak komisyonun sadece kamu kurum ve kuruluşlarından değil, İhtisas Meslek Odasının (TMMOB-ÇMO), ilgili sektör temsilcilerini kapsayan bir yapı olması gerekmektedir.</p> <p>Aksi halde oluşturulan kuruldaki çıkan planlama sadece eğitimler ve atıkların toplanma sistemini içerecektir. Söz konusu paydaşların katılımı, geri kazanım süreçlerinin daha iyi anlaşılması, kaynakların etkin kullanımı açısından önemlidir. Ayrıca atıkların toplanması için finansman desteği sağlayabilir.</p>	<p>yükümlülükleri MADDE 8 – (1) Teklifimiz, Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Planı hazırlanmasında aktif görev alacak komisyon üyelerinin yönetmelik maddesine karara bağlanması yönündedir.</p> <p>Sadece Bakanlıkça hazırlanacak kılavuz doğrultusunda demek yeterli açıklamayı sağlamamaktadır.</p>
<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (1) Büyükşehir belediyeleri; a) Büyükşehir katı atık yönetim planını, Entegre İl Sıfır Atık Yönetim Sistemi Planına uyumlu hale getirmekle b) İl sınırları içerisinde yürütülen sıfır atık yönetim sistemi uygulamalarının iyileştirilmesi ve yaygınlaştırılması ile sıfır atık yönetim sistemine yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür.</p>	<p>Büyükşehir belediyelerinin yükümlülükleri yine işbirliği ve koordinasyonla sınırlı tutulmuştur.</p> <p>Talebimiz, büyükşehir belediyelerinin yükümlülüklerinin artırılması ve atık oluşumunu önleme çalışmaları ve sıfır atık yönetimi uygulamalarında direkt olarak taraf olmalarıdır.</p>	<p>Belediyelerin görev ve yetkileri MADDE 8 – GENEL GÖRÜŞ (1) Büyükşehir belediyelerinin yükümlülüklerinin genişletildiği detaylandırılmış bir tanımlama getirilmesi gerekmektedir.</p>
<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri</p>	<p>İlgili Maddede tanımlanan Belediyelere ait görevler; Atık yönetimi Mevzuatı kapsamında İlgili Yönetmeliklerde halihazırda tanımlanmıştır. Bu kapsamda yapılan çalışmalarda mevcut yönetmeliklerde</p>	

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>MADDE 9 – (2) Büyükşehir ilçe belediyeleri, il, ilçe, belde belediyeleri, belediye birlikleri ve il özel idareleri; a).... k)...</p>	<p>tanımlanan hususlara ilave hususların paylaşılması, ilgili Yönetmeliklere atıfta bulunularak tekrarların giderilmesi daha uygun ve sürdürülebilir olacaktır.</p> <p>Bu maddede yer alan yükümlülükler Belediyelerin kendi işleyişi için gereklilikleri tanımlamaktadır. Oysa Belediye yetki sorumluluk sahasında bulunan tüm Yönetmelik kapsamında yer alan işletmelerin / kurumların Yönetmelik koşullarına uyması için gerekli altyapının (toplama, taşıma, geridönüşüm, bertaraf vb.) yerine getirilmesi hizmet veren anlayışı ile Belediyelere aittir. Bu bağlamda yetki sorumluluk sahasında uygulamaya katkı ve katılım sağlamaya ilişkin sorumluluklarında görev olarak tanımlanması gerekmektedir.</p> <p>Belediyelerin hazırlayarak Bakanlık tarafından onaylanan atık yönetim planlarının sıfır atık yönetim planı olarak uygulanması konusunda tanımlama ve uygulamanın netleşmesi konusunda ise ayrıntılı esasların tanımlanması gerekmektedir.</p>	
<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (2) f) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm süreci Kent Konseyi gündemine dahil etmekle,</p>	<p>‘Kent Konseyi’; belediyelere tavsiye kararı veren çoğulcu bir yaklaşımla toplumsal çalışmalar yürüten yasal tabanlı bir danışma meclisidir. Ancak Kent Konseyi Yürütme Kurulu, genel kurulun gündemini tespit eder. Yürütme Kurulunun, belediye meclisi başkan vekilinin başkanlığında yürütülmesi, Kent Konseyi gündeminin, mahalli idarelerin inisiyatifleriyle belirlenmesi ve belediye odaklı bir ortak akıl ile çalışması, sonuçta belediyenin görüşleri doğrultusunda işletilmesi nedeniyle, gönüllülük esasıyla değil, görev algısının hakim olduğu bir meclis olarak değerlendirilmesini yerel uygulamalarda yenilik veya inovasyon beklentisini karşılama beklenmektedir. Ancak mevcut Kent Konseyleri yönetmeliği yürütmeye öneri sunma işlevi dışında bir fonksiyonelliğe, gündem konularının belediyelerce yerine getirilmesinin zorunlu olduğu bir yasal dayanağa sahip değildir. Bu bağlamı ile gündeme dahil etmek sonuç alıcı bir</p>	<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 ... f) Sıfır atık yönetim sisteminin tasarım aşamasından başlayarak uygulamaların izlenmesi faaliyetlerini de içeren tüm süreci Kent Konseyi gündemine alınması için Kent Konseyi Yürütme Kuruluna bildirmekle, Kent konseyinden gelen çalışmanın Belediye Meclisi ve Atık Komisyonu gündemine dahil edilmesini sağlamakla.</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>çıkıya dönüşmeyecektir. Bu nedenle konunun kent konseyi gündemi yerine Belediye meclis gündemine alınması ve Atık Yönetimi konusunda bir komisyon oluşturularak meclis gündemi ile karara bağlanması işlevselliği artıracaktır.</p>	
<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (2)</p> <p>j) Belediyelerin mevcut atık yönetim hizmetleri ile belediye sınırlarında herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın atık toplayan kişilerin faaliyetlerini Kent Konseyi gündeminde değerlendirerek sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile yerel ölçekli uygulamalarda bulunmakla,</p>	<p>Katı atık konusunun sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile Kent Konseyi gündeminde değerlendirilmesi, sadece sokak toplayıcılarının faaliyetleri ile sınırlı tutulmamalıdır. Diğer taraftan, her ne kadar bir şirket elemanı gibi gözükmese de, bağımsız toplayıcıların belirli kesimlerde aynı toplayıcı şirkete yönlendirildikleri de dikkate alınmalıdır.</p> <p>Kent Konseyinde sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile tartışılması için öngörülen “yerel ölçekli uygulamalar”, içerik olarak açılmalı veya tebliğ yoluyla detaylandırılmalıdır. Konseyin bu konulardaki çalışma derinliği saptanmalı, katı atık sorunlarının çözümüne odaklı projelerin üretilmesi için yetkilendirilmesi sağlanmalıdır. Bu konunun Taslak Yönetmelik içinde Kent konseyi oluşumu ve yürütümü konusundaki yasal mevzuat düzenlemesi olmaksızın yer alması anlamlı olmayıp bu konuda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı eli ile bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Konunun tavsiye niteliğinde görüş öneren kent konseyi yerine belediye meclislerinde ele alınması ve belediyeler tarafından bu sorumluluğun tartışmasız biçimde yerine getirilmesini sağlayan kapsayıcı bir düzenleme yapılmalıdır.</p> <p>Aksi halde sokak toplayıcılarının sistem içinde</p>	<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (2) ÖNERİ 1</p> <p>j) Belediyelerin mevcut atık yönetim hizmetleri ile belediye sınırlarında herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın atık toplayan kişilerin faaliyetlerini Bakanlıkça belirlenen Tebliğ uyarınca Kent Konseyi gündeminde değerlendirerek Belediye Meclisi ve Atık Komisyonu gündemine dahil ederek yürütmekle,</p> <p>ÖNERİ 2 j) KALDIRILMALIDIR</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>tavsiye niteliğinde tanımlanması ile sorun çözülemeyeceğinden bu madde kaldırılmalı daha kapsayıcı, uygulanabilir, sürdürülebilir bir yaklaşımla ele alınarak sorun çözümlenmelidir.</p>	
<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (2) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ek-1 listede tanımlanan süreçte belirtilen;</p> <p>a) 1. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde çevre yönetim birimi kurulur.</p> <p>b) 2. Grupta tanımlanan mahalli idareler için en az 1 çevre görevlisi istihdam edilir.</p> <p>c) 3. Grupta tanımlanan mahalli idareler için ise çevre görevlisi ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınır.</p> <p>ç) Büyükşehir belediye başkanlıklarında çevre yönetim birimi kurulur.</p>	<p>Çevre mühendisliği, çevre konusunda uzmanlaşmış ve lisans düzeyinde atık yönetimi konusunda eğitim alan tek meslek disiplindir. Atık Yönetimi ve Uygulamalarını içeren Sıfır Atık Yönetim sürecinin Çevre mühendisliği meslek alanı kapsamında yürütülen bir çalışma olduğu ve bu noktada Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması konularında çalışacak kişi Çevre Mühendisi olmalıdır. Taslak Yönetmelik kapsamında Çevre mühendisi ibaresinin bir başka biçimde ifade edilmeksizin açıkça belirtilmesinin zorunlu olduğu görülmektedir.</p> <p>Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği kapsamında yer alan sorumluluk haricinde bir istihdam ve yönetim birimi kurulması zorunluluğu da tanımlanmalıdır.</p>	<p>Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri MADDE 9 – (2) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ek-1 listede tanımlanan süreçte belirtilen;</p> <p>a) 1. Grupta tanımlanan mahalli idarelerde en az 3 Çevre Mühendisinden oluşan çevre yönetim birimi kurulur.</p> <p>b) 2. Grupta tanımlanan mahalli idareler için en az 1 çevre mühendisi istihdam edilir.</p> <p>c) 3. Grupta tanımlanan mahalli idareler için ise çevre mühendisi ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınır.</p> <p>ç) Büyükşehir belediye başkanlıklarında en az 3 Çevre Mühendisinden oluşan çevre yönetim birimi kurulur.</p> <p>Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca çevre mühendisi istihdamı, çevre yönetim birimi kurma, çevre danışmanlık hizmeti alma zorunluluğu olan mahalli idareler bu fıkrafta belirtilen çevre mühendisi istihdamı, çevre yönetim birimi kurma, çevre danışmanlık hizmeti alma zorunluluğunu Bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütümü için ayrıca yerine getirirler.</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (1) b) Atık oluşumunun önlenmesi için israfı önlemeye teşvik edecek çalışmalarda bulunmakla,</p>	<p>İsraf yerine koruma- kullanma yaklaşımı çerçevesinde kaynak koruma ifadesi daha uygun olacaktır. a)Bendinde Bu Yönetmelik hükümlerine uyma yükümlülüğü tanımlandığından buraya yinelemeye ihtiyaç yok.</p>	<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (1) ÖNERİ1 b) Tüm süreçlerde koruma –kullanma yaklaşımı ile Atık oluşumunun önlenmesini teşvik edecek çalışmalarda bulunmakla, ÖNERİ 2 b) KALDIRILMALIDIR</p>
<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (1) ç) Geri dönüşümlü tüm atıkların işlenerek hammadde olarak değerlendirilmelerini temin etmek üzere çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmelerini sağlamakla,</p>	<p>Çevre Lisanslı firmalara atık göndermekle alakalı şartlar açıkça belirtilmelidir. Hali hazırda Belediye'nin toplama sistemi varsa, bu sisteme gönderilmesi sağlanmalıdır.</p>	<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (1) MADDE 10 – ç) Geri dönüşümlü tüm atıkların işlenerek hammadde olarak değerlendirilmelerini temin etmek üzere ilgili Belediye'nin atık işleme tasisi varsa Belediye tesisine yoksa çevre lisanslı atık işleme tesislerine gönderilmelerini sağlamakla,</p>
<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (3) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü olanlar ile sistemi gönüllü olarak kurmak isteyenler, sıfır atık yönetmelik sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin sağlanması için Sıfır Atık Müşaviri ile çalışılabilir. Bu Yönetmeliğin Ek-4/B'sinde verilen kriterler kapsamında platin belge almak isteyenlerin Sıfır Atık Müşaviri ile çalışması zorunludur. Sıfır Atık Müşavirinin esasları Bakanlıkça belirlenir.</p>	<p>Mahalli idarelerin Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yükümlülüklerinde tanımlanan çevre mühendisi istihdam edilir. Çevre yönetim birimi kurar ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınır. İbareleri Etkin bir Sıfır atık sisteminin kurulması ve sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla Sıfır Atık Müşavirine ek olarak Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri kısmına da eklenmelidir.</p>	<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (3) Sıfır atık yönetim sistemini kurmakla yükümlü olanlar ile sistemi gönüllü olarak kurmak isteyenler, sıfır atık yönetmelik sisteminin kurulması ve geliştirilmesinin sağlanması için çevre mühendisi istihdam etmek veya çevre danışmanlık hizmeti almak zorundadır. Bu Yönetmeliğin Ek-4/B'sinde verilen kriterler kapsamında platin belge almak isteyenlerin en az 2 Çevre Mühendisinden oluşan çevre Yönetim birimi kurması veya</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

		<p>çevre danışmanlık firması ile çalışması zorunludur.</p> <p>Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği uyarınca çevre mühendisi istihdamı, çevre yönetim birimi kurma, çevre danışmanlık hizmeti alma zorunluluğu olanlar bu fıkrada belirtilen çevre mühendisi istihdamı, çevre yönetim birimi kurma, çevre danışmanlık hizmeti alma zorunluluğunu Bu Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemlerin yürütümü için ayrıca yerine getirirler.</p>
<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 - (4) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında biriktirilen atıklar özelliklerine göre Bakanlıktan çevre lisansı almış olan atık işleme tesislerine ve/veya ilgili mahalli idare tarafından kurulan toplama sistemine verilebilir.</p>	<p>Karışıklığa neden olmamak için ve/veya ibaresi kaldırılıp; Mahalli idare tarafından kurulan sistem varsa toplanan atıklar bu sisteme verilmeli kurulu sistem yoksa Çevre Lisansı almış olan atık işleme tesisine verilir baresi olması gerekliliği tespit edilmiştir.</p>	<p>Sıfır atık yönetim sistemi kuran bina ve yerleşkelerin yükümlülükleri MADDE 10 – (4) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında biriktirilen atıklar özelliklerine göre Mahalli idare tarafından kurulan sistem varsa toplanan atıklar bu sisteme kurulu sistem yoksa Bakanlıktan çevre lisansı almış olan atık işleme tesislerine verilir.</p>
<p>Atık Üreticilerinin Yükümlülükleri MADDE 11 – (1) Atık üreticileri; a) Tüm faaliyetlerinde bu Yönetmelikte belirtilen genel esaslara uymakla, b) Biriktirilen atıklarını sıfır atık yönetim sistemi hizmeti aldığı yetkili idarelerce oluşturulan atık toplama sistemine belirlenen şart ve standartlara uygun olarak vermekle, c) Atıkların toplanması, taşınması ve işlenmesine yönelik hizmet alımlarında yetkili idarelerin mali tarifelerine uymakla,</p>	<p>Yönetmelik bütününde yer alan sıfır atık yönetim sistemini kuranların/ uygulayanların atık üreticisi konumunda olduğu görülmektedir. Dolayısı ile bu maddede yer alan yükümlülükler ilgili diğer maddelerde yer almaktadır. Atık Yönetimi Yönetmeliğinde bu yükümlülükler daha ayrıntılı olarak da tanımlanmaktadır. Yinelemeye gerek olmadığından böyle bir başlığa ihtiyaç bulunmamaktadır.</p>	<p>Atık Üreticilerinin Yükümlülükleri MADDE 11 – KALKMALIDIR</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

yükümlüdür.		
Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması MADDE 14 – (2) Sistemin kurulumu için izlenecek yol haritası aşağıda belirtilmiştir: a) Çalışma Ekibinin Belirlenmesi: Sıfır atık yönetim sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek sorumlu kişi veya kişiler ile çalışma ekipleri oluşturulur.	Çalışma ekibinde koordinasyonun kim tarafından yapılacağı ve ekip üyelerinin yetkinliği belirlenmemiştir. Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, uygulanması ve izlenmesi Çevre Mühendisliği mesleki uzmanlık alanı olduğundan Sürecin Yönetim Sorumlusu Çevre Mühendisi olarak tanımlanmalıdır. Sıfır atık yönetimi sistemini kuracak ve belge başvurusunda bulunacak tesisler için çevre mühendisi çalıştırma zorunluluğu ve belediyelerde sıfır atık yönetimi, uygulama ve eğitim faaliyetlerini yürütecek teknik personelin çevre mühendisi olmasının gerekliliği vurgulanmalıdır.	Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması MADDE 14 – (2) Sistemin kurulumu için izlenecek yol haritası aşağıda belirtilmiştir: a) Çalışma ekibinin belirlenmesi: Sıfır atık yönetim sisteminin kurulumundan uygulanmasına ve izlenmesine kadar olan süreci takip edecek çalışma ekipleri oluşturulur. Sistemin planlanması, eğitim/ bilinçlendirme çalışmaları, sistemin izlenmesi ve çalışma ekibinin koordinasyonu çevre mühendisi tarafından yürütülür.
Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması MADDE 14 – (3) Bir bina veya yerleşke içerisinde birden fazla kurum, kuruluş, işletme olması durumunda, o bina veya yerleşke tarafından sıfır atık yönetim sisteminin kurulması konusunda ortak hareket edilebilir.	Taslak Yönetmelik maddesinde söz edilen ortak hareket etme koşulu, yöntemi, uygulama ve diğer sorumluluk ve yükümlülükler net değildir	Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması MADDE 14 – (3) ortak hareket etme koşulu, yöntemi, uygulama ve diğer sorumluluk ve yükümlülükler netleştirilmelidir.
Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (1) Sıfır atık yönetim sistemi kapsamında; evlerden ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan ticari, endüstriyel işletmeler ile kurumlardan kaynaklanan geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıklar diğer atıklardan farklı biriktirme ekipmanında biriktirilir ve ayrı olarak toplanır. Kağıt, cam, metal ve plastik atıklar tek bir ekipman	Geri kazanılabilir atıkların ayrı toplanması gerektiği vurgulanmış ancak ambalaj atıkları ibaresi herhangi bir şekilde belirtilmemiştir. Bu durumda ambalaj atıkları ile geri kazanılabilir ambalaj olmayan atıkların birlikte toplanabileceği anlaşılmaktadır. Bu durum tesislerin hem ambalaj hem tehlikesiz atık toplama ayırma lisansı almak zorunda kalması hem de lisanslarında cam metal plastik kâğıt vb.	Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (1) Ambalaj atıkları ile ambalaj olmayan geri kazanılabilir tehlikesiz atıkların ekipmanları ayrı belirtmeli sistem içerisinde toplaması ayrı yaptırılmalı ya da mevcut lisanslara yapılacak konu ya da atık kodu eklenmesi husunda yardım ve teşvik uygulaması yapılmalıdır.

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>içerisinde biriktirebileceği gibi malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme de yapılabilir.</p>	<p>kodlarının hepsinin bulunmasını gerektirmektedir. Bu durum mevcut lisanslı firmaların sıfır atık sistemi kapsamında atık toplayabilmesi için lisanslarına konu ya da kod eklemesi yapması ve ayırma maliyeti oluşmasına neden olmaktadır. Aynı zamanda ambalaj atıklarının kontrolü yönetmeliği ile çelişki oluşmaktadır.</p> <p>Cam ekipmanların cam parçalarının yaratacağı olası tehlikeleri dikkate alınarak ayrı biriktirilmesi sağlanmalıdır.</p>	<p>Geri kazanılabilir plastik, kağıt, metal, cam atıklar ambalaj atıklarını da kapsıyor ise ilgili maddeye Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği ile çelişmeyecek biçimde “ambalaj atıkları dahil” ibaresi ilave edilebilir.</p>
<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3) Kullanılacak biriktirme ekipmanlarında, ekipmanın rengi veya ekipman üzerindeki etiketlerde; a) Kağıt, cam, metal, plastik atıkların birlikte biriktirilmesi durumunda mavi, diğer atıklar için gri renk kullanılır.</p>	<p>Kompozit malzeme tanımda geçmemektedir. Bahsi geçen atıkların tanım ve kodlamaları Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nin ekindeki tanımlamalarla bire bir eşleşmelidir.</p> <p>Cam ekipmanların cam parçalarının yaratacağı olası tehlikeleri dikkate alınarak ayrı biriktirilmesi sağlanmalıdır.</p>	<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3) Kullanılacak biriktirme ekipmanlarında, ekipmanın rengi veya ekipman üzerindeki etiketlerde; a) Kağıt, metal, plastik ve kompozit atıkların birlikte biriktirilmesi durumunda mavi, diğer atıklar için gri renk kullanılır.</p>
<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3) b) Malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kağıt atıklar için mavi, plastik atıklar için sarı, cam atıklar için yeşil, metal atıklar için gri renk kullanılır.</p>	<p>Gri rengin değiştirilmesi gerekmektedir. Hem ikili toplama sisteminde hem de ambalaj grubu atıkların kendi içinde ayrı biriktirilmesi sisteminde geçmektedir. Karışıklığa sebebiyet verebileceği kanısındayız. Metal grubu atıklar için farklı renk tercih edilmelidir.</p>	<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3) b) Malzeme cinslerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kağıt atıklar için mavi, plastik atıklar için sarı, cam atıklar için yeşil, metal atıklar için lacivert renk kullanılır.</p>
<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3)</p>	<p>Biyobozunur atıklar her durumda ayrı toplanması gereken atıklardır. Esneklik ifadesi kaldırılmalıdır.</p>	<p>Atıkların biriktirilmesi, toplanması ve biriktirme ekipmanlarının özellikleri MADDE 15 – (3)</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>c) Biyobozunur atıkların yoğun oluşum gösterdiği yerlerde, bu atıkların ayrı biriktirilmesi halinde kahverengi renk kullanılır.</p>		<p>c) Biyobozunur atıkların ayrı biriktirilmesi için kahverengi renk kullanılır.</p>
<p>Sıfır atık belgesi sınıfları MADDE 16 – (1) Sıfır atık belgesi, temel, altın, gümüş ve platin olmak üzere dört seviyede düzenlenir. (2) Temel seviyede sıfır atık belgesi için kriterler bu Yönetmeliğin ek-3'ünde, gümüş, altın ve platin sıfır atık belgeleri için ise ek-4'te yer alır.</p>	<p>Belge sınıflandırılması amacının ve hedeflerinin net olarak tanımlanması gerekmektedir. Bu kapsamda belge niteliğine göre teşvik ve benzeri unsurlar belirlenebilir</p>	
<p>Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) a) Belge başvurusu ek-3'te yer alan kriterler doğrultusunda sıfır atık yönetim sistemini kuran bina ve yerleşkeler ile mahalli idareler için yapılır. Bir bina veya yerleşke içerisinde birden fazla kurum, kuruluş, işletme olması durumunda, o bina veya yerleşke tarafından ortak başvuru yapılabilir</p>	<p>Ortak Başvuru halinde; Ortak başvuruyu yapacak ve takip edecek, sorumlu olacak kurum/kişi'nin daha net bir şekilde tanımlanması gerekmektedir.</p>	
<p>Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) c) Başvurular sıfır atık bilgi sistemi üzerinden çevre görevlisi tarafından yapılır. Başvuru esnasında, kurulan sisteme ilişkin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden talep edilen bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur. Bu bilgi ve belgelere yönelik talep edilen yazılı ve görsel</p>	<p>Sıfır atık yönetim sisteminin kurulması, uygulanması ve izlenmesi Çevre Mühendisliği mesleki uzmanlık alanı olduğundan başvurunun Çevre Mühendisi tarafından yapılacağı açık şekilde tanımlanmalıdır.</p>	<p>Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) c) Başvurular sıfır atık bilgi sistemi üzerinden çevre mühendisi tarafından yapılır. Başvuru esnasında, kurulan sisteme ilişkin sıfır atık bilgi sistemi üzerinden talep edilen bilgi ve belgelerin sunulması zorunludur. Bu bilgi ve belgelere yönelik talep edilen yazılı ve görsel her türlü</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

her türlü doküman başvuru sahibi tarafından sıfır atık bilgi sistemine yüklenir. Gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge talep edilebilir.		doküman başvuru sahibi tarafından sıfır atık bilgi sistemine yüklenir. Gerekli görülmesi halinde ek bilgi ve belge talep edilebilir.
Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) ç) Yapılan başvurular il müdürlüğü tarafından değerlendirmeye alınır. Sıfır atık bilgi sistemine yüklenen bilgi ve belgelerin değerlendirme için yeterli görülmemesi halinde, il müdürlüğü tarafından yerinde incelemelerde bulunulur.	Sıfır atık bilgi sistemine yüklenen bilgi ve belgelerin; atık teslim sözleşmeleri, şirket bilgileri haricindeki fiili durumu elektronik ortamda göstermesi mümkün değildir. Ayrık toplama için kullanılan altyapı, tesisin kalitesinin ve işletmenin yeterli olduğuna dair kesin bilgiler sunmaz. Bu nedenle, sıfır atık bilgi sistemine yüklenen bilgi ve belgeler ile atık yönetimi uygulamalarının değerlendirme öncesinde yerinde inceleme yapılmasını gerektirir.	Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) ç) Yapılan başvurular il müdürlüğü tarafından değerlendirmeye alınır. Sıfır atık bilgi sistemine yüklenen bilgi ve belgelerin değerlendirilmesi için il müdürlüğü tarafından yerinde incelemelerde bulunulur.
Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) İLAVE	Başvuru ve değerlendirme işlemleri için öngörülen süreler, ilave edilecek bir bent kapsamında verilmelidir.	Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (1) İLAVE) Başvuru ve değerlendirme işlemleri için öngörülen süreler:
Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (2) İLAVE	Başvuru ve değerlendirme işlemleri için öngörülen süreler, ilave edilecek bir bent kapsamında verilmelidir.	Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (2) İLAVE) Başvuru ve değerlendirme işlemleri için öngörülen süreler: ...
Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (2) İLAVE	Temel seviyeye ilaveten, Gümüş seviyenin de zorunlu tutulduğu işletmeler Altın veya Platin seviyeler için belge başvurusunda bulunmakta gönüllü olmayabilirler. Bu nedenle, Altın veya Platin seviyeler için yapılacak bir belge	Sıfır atık belgesine başvuru ve başvurunun değerlendirilmesi MADDE 18 – (2) İLAVE) Temel seviyedeki sıfır atık belgesi sahiplerinin, sonraki 12 aylık dönemlerde bir

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	başvurusunun, öngörülecek ikinci bir 12 ya da 24 aylık dönemde belirli bir puanın sağlanması şartı getirilerek, zorunlu tutulması gerekir.	üst belge seviyesine geçmeleri zorunludur.
Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) a) Gerekli iyileştirmenin yapıldığının tespit edilmesi durumunda sıfır atık belgesi geçerliliğini sürdürür.	Sıfır atık belgesinin iptal edilmesine dair maddenin ilgili bentleri, şartların gerçekleşmesine veya düzeyine dair aynı ibarelere yer verilerek düzenlenmelidir.	Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) a) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olduğu tespit edilen yerlerin sıfır atık belgesi geçerliliğini sürdürür.
Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) b) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olmadığı tespit edilen yerler ile gerekli iyileştirmenin yapılmadığı tespit edilen yerlerin sıfır atık belgeleri iptal edilir.	Gerekli iyileştirmeyi, mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde yapmadığı tespit edilen yerlerin, mevcut belgesinin tamamen iptali yerine ilk taslakta yer aldığı gibi yeniden değerlendirerek uygun seviyede sıfır atık belgesi düzenlenmesi gerekir.	Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) c) Gerekli iyileştirmenin mevcut belge seviyesinin sürekliliğini sağlayacak düzeyde olmadığı tespit edilen yerler ile gerekli iyileştirmenin yapılmadığı tespit edilen yerlerin mevcut sıfır atık belgeleri iptal edilerek yeniden değerlendirili ve durumuna uygun seviyede sıfır atık belgesi düzenlenir.
Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) İLAVE	İlk taslakta yer aldığı şekli ile gerekli iyileştirmeyi yapmadığı tespit edilen yerlerin sıfır atık belgesi iptal edilmelidir.	Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1) İLAVE) Gerekli iyileştirmenin dört seviyeden herhangi biri için gerekli puanı sağlamadığı tespit edilen yerlerin sıfır atık belgeleri iptal edilir.
Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1)	Söz konusu madde kapsamında yürütülen hususlar mevzuatımızda atık yönetimi süreçlerine ilişkin hususlar ile aynıdır. Tespit edilen uygunsuzluklar	Sıfır atık belge esaslarına aykırılık ve belgenin iptal edilmesi MADDE 19 – (1)

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>İLAVE</p>	<p>Çevre Mevzuatı kapsamında cezai hükümlere ve yaptırımlara tabiidir.</p> <p>Belge İptaline ilişkin tanımlamalarda bu hususların bulunmaması yasal çelişki yaratmaktadır. Temel belge seviyesi mevcut atık mevzuatı hükümlerine uymayı gerekli kılmaktadır. Bu nedenle bunu yerine getirmemiş olanlara ilişkin idari müeyyide tanımlaması yapılması gerekmektedir. getirmektedir.</p>	<p>İLAVE – Yapılan inceleme ve değerlendirmelerde belirlenen Uygunsuzluklar Çevre Mevzuatı ve İlgili yönetmelik hükümlerine göre değerlendirilir</p>
<p>Adres veya diğer değişiklik durumları MADDE 20 – (1) Sıfır atık belgesinin alınmasına esas teşkil eden ve sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur.</p> <p>(2) Uygulamada değişiklik olması halinde söz konusu değişiklikler mevcut uygulamayı aksatmayacak şekilde sıfır atık yönetim sistemine entegre edilerek değişikliği takip eden otuz takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur ve belge geçerliliğini korur.</p>	<p>Sıfır atık belgesinin alınmasına esas teşkil eden ve sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgelerdeki değişiklik veya uygulamadaki bir değişiklik; sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunmayı gerektirmekte, ancak mevcut belge seviyesinin geçerliliğini koruyacak veya sürekliliğini sağlayacak düzeyde olup olmadığının tespitine veya denetlenmesine ilişkin herhangi bir hüküm yer almamaktadır. Taslaktaki hükme göre; değişiklik bildiriminde bulunmakla, mevcut belge seviyesinin geçerli olduğu kabul edilmektedir. Bu maddesine açıklık getirmek amacıyla, 19. Maddede yer alan hükmün bu süreçte de uygulanacağına dair bir ifade eklenmelidir. Mevcut belge seviyesinin, firmanın bildirdiği değişiklikleri takiben geçerli olup olmadığının tespiti veya denetlenmesini teminen, bu maddede öngörülen 30 günlük sürenin; 15 takvim gününün bildirim için kullanılması ve kalan 15 takvim gününün ise idarenin tespit veya denetimine ayrılması uygun görülmektedir.</p>	<p>Adres veya diğer değişiklik durumları MADDE 20 – (1) Sıfır atık belgesinin alınmasına esas teşkil eden ve sıfır atık bilgi sistemi üzerinden sunulan bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde değişikliği takip eden onbeş takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur firmanın bildirdiği değişiklikleri takiben mevcut belgenin geçerli olup olmadığının tespiti için onbeş takvim günü içerisinde idare tarafından değerlendirme yapılarak 19. Madde hükümleri uygulanır.</p> <p>(2) Uygulamada değişiklik olması halinde söz konusu değişiklikler mevcut uygulamayı aksatmayacak şekilde sıfır atık yönetim sistemine entegre edilerek değişikliği takip eden onbeş takvim günü içerisinde sıfır atık bilgi sistemi üzerinden gerekli bildirimde bulunulur firmanın bildirdiği değişiklikleri takiben mevcut belgenin geçerli olup olmadığının tespiti için onbeş takvim günü içerisinde idare</p>

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

		tarafından değerlendirme yapılarak 19. Madde hükümleri uygulanır.
Sıfır atık belgesine sahip yerlerin denetimi ve izlenmesi MADDE 21 – (1) Sıfır atık belgesine sahip yerler il müdürlükleri tarafından asgari iki yılda bir olmak üzere denetlenir.	Denetimler belgenin geçerlilik süresi içinde her yıl yapılmalıdır. Sürecin takibi ve uygulamaların verimliliği açısından önemlidir.	Sıfır atık belgesine sahip yerlerin denetimi ve izlenmesi MADDE 21 – (1) Sıfır atık belgesine sahip yerler il müdürlükleri tarafından belge süresi içinde her yıl denetlenir.
Sıfır atık koordinasyon kurulu MADDE 22 – (1) Sıfır atık koordinasyon kurulu kamu kurum/kuruluşları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşur.	İlgili sektör temsilcilerinden demek yeterli değildir. TMMOB Çevre Mühendisleri Odası'nın koordinasyon kurulunun paydaşı olması ilgili yönetmelik maddesiyle netleştirilmelidir.	Sıfır atık koordinasyon kurulu MADDE 22 – (1) Sıfır atık koordinasyon kurulu sıfır atık sistemi kapsamında kamu kurum/kuruluşları, TMMOB Çevre Mühendisleri Odası üniversiteler, mahalli idare birlik temsilcileri ve geri dönüşüm ve geri kazanım sektör temsilcilerinden oluşur.
Sıfır atık koordinasyon kurulu MADDE 22 – (2) Koordinasyon kurulu, yılda en az bir kere Bakanlığın belirleyeceği gündemle Bakanlık temsilcisinin başkanlığında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri, Bakanlık tarafından yürütülür. Toplantı yer ve zamanı ile gündemine ilişkin hususlar, toplantı tarihinden en az on beş gün önce Bakanlık tarafından üyelere bildirilir.	Mesleki çalışma alanı göz önünde bulundurulduğunda Bakanlık Temsilcisinin çevre mühendisi olması gerektiği değerlendirilmektedir.	Sıfır atık koordinasyon kurulu MADDE 22 – (2) Koordinasyon kurulu, yılda en az bir kere Bakanlığın belirleyeceği gündemle Bakanlık temsilcisi çevre mühendisi başkanlığında toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri, Bakanlık tarafından yürütülür. Toplantı yer ve zamanı ile gündemine ilişkin hususlar, toplantı tarihinden en az on beş gün önce Bakanlık tarafından üyelere bildirilir.
İdari yaptırım MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde 2872 sayılı Çevre Kanununda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda, 3/7/2005	İlgili maddede belirtilen cezaların, yetki karmaşası yaşanmaması adına hangi kurumun hangi kuruluşlara hangi kapsamda idari yaptırım uygulayacağını detaylandırılması gerekmektedir. Revize taslağın 7. Maddesinde İl müdürlüklerinin,	İdari yaptırım MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen iş ve işlemlerde 2872 sayılı Çevre Kanununda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda, 3/7/2005

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>tarhli ve 5393 sayılı Belediye Kanununda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda ve ilgili diğer mevzuatta idari yaptırım öngörülen fiillerin tespiti halinde yetkili mercilerce idari yaptırım uygulanır.</p>	<p>8. Maddesinde Mülki idari amirlerin ve 9. Maddesinde ise Mahalli idarelerin görev, yetki ve yükümlülükleri kapsamında; sıfır atık mevzuatının uygulamada karşılaşılabilecek aksaklıklarına veya suistimaline karşı idari yaptırımlarla ilgili herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.</p> <p>Çevre Kanununun 20. Maddesinin güncellenen idari yaptırımlarına benzer olarak, öncelikle idari para cezasının, belge iptali diğer yaptırımların, uygulamadaki etkinliğin güçlendirilmesi adına bu mevzuatta yer alması sağlanmalıdır.</p>	<p>tarhli ve 5393 sayılı Belediye Kanununda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununda ve ilgili diğer mevzuatta idari yaptırım öngörülen fiillerin tespiti halinde yetkili mercilerce aşağıda verilen idari yaptırım lar uygulanır.</p> <p>a) ... b)</p>												
<p>EK-1 Sıfır Atık Yönetim Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Uygulama Takvimi Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi</p> <table border="1" data-bbox="114 874 734 1386"> <tr> <td data-bbox="114 874 241 948">1.GRUP</td> <td data-bbox="241 874 613 948"> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları </td> <td data-bbox="613 874 734 948">1 Haziran 2020</td> </tr> <tr> <td data-bbox="114 948 241 1386">2.GRUP</td> <td data-bbox="241 948 613 1386"> <ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesindeki Sanayi Tesisleri • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri • 100 oda ve üstü konaklama </td> <td data-bbox="613 948 734 1386">31 Aralık 2020</td> </tr> </table>	1.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları 	1 Haziran 2020	2.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesindeki Sanayi Tesisleri • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri • 100 oda ve üstü konaklama 	31 Aralık 2020	<p>ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve ek-2 Listesindeki Sanayi Tesislerinin bu yönetmelik kapsamı için yeterli olmaması ve esas olarak Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine tabi olan tesislerin bu yönetmeliğe dahil edilmesi gerekliliği öngörülmektedir.</p> <p>Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi" 2 Grup ve 3. Grup da yer alan ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve EK-2 Listesindeki Sanayi tesisleri olarak belirtilmiştir. Ancak ilgili yönetmeliğin Ek-1, Ek-2 listelerinde yer almayan, tehlikeli ve tehlikesiz atık üretme potansiyeli yüksek olan tesisler bulunmaktadır. Bu nedenle ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 ve Ek-2 Listesindeki Sanayi Tesisleri'nin yanı sıra/yerine; 02.04.2015 tarih ve 29314 sayılı ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ kapsamında (endüstriyel) atık yönetim planı hazırlamakla yükümlü olan, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden atık yönetim planı</p>	<p>EK-1 Sıfır Atık Yönetim Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Uygulama Takvimi Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi</p> <table border="1" data-bbox="1435 839 2096 1386"> <tr> <td data-bbox="1435 839 1547 948">1.GRUP</td> <td data-bbox="1547 839 1962 948"> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları </td> <td data-bbox="1962 839 2096 948">1 Haziran 2020</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1435 948 1547 1386">2.GRUP</td> <td data-bbox="1547 948 1962 1386"> <ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA ATIK YÖNETİM PLANI HAZIRLAMAKLA YÜKÜMLÜ OLAN TÜM TESİSLER • Eğitim Kurumları ve Yurtlar </td> <td data-bbox="1962 948 2096 1386">31 Aralık 2020</td> </tr> </table>	1.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları 	1 Haziran 2020	2.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA ATIK YÖNETİM PLANI HAZIRLAMAKLA YÜKÜMLÜ OLAN TÜM TESİSLER • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 	31 Aralık 2020
1.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları 	1 Haziran 2020												
2.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesindeki Sanayi Tesisleri • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 250 ve fazla öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri • 100 oda ve üstü konaklama 	31 Aralık 2020												
1.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurum ve Kuruluşları 	1 Haziran 2020												
2.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Organize Sanayi Bölgeleri • Havalimanları • Yat Limanı ve Gemi Limanı • İş merkezi ve Ticari Plazalar 100 ve üzeri ofis/büro kapasiteli • Alışveriş Merkezleri 5000 metrekare ve üzeri • ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ KAPSAMINDA ATIK YÖNETİM PLANI HAZIRLAMAKLA YÜKÜMLÜ OLAN TÜM TESİSLER • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 	31 Aralık 2020												

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

	<p>kapasiteli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli • Akaryakıt istasyonları 50 m³ ve üzeri akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar 		<p>onayı alan tüm tesislerin Sıfır Atık Yönetmeliği Ek-1/B Bina ve Yerleşkeler İçin Uygulama Takvimi 2.Grup veya 3. Grup dahil edilmesi daha uygun olacaktır.</p>		<p>250 ve fazla öğrencisi bulunanlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turizm İşletmeleri 100 oda ve üstü konaklama kapasiteli • Sağlık Kuruluşları 100 yatak ve üzeri kapasiteli • Akaryakıt istasyonları 50 m³ ve üzeri akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar 		
3.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Alışveriş Merkezleri 1000-4999 metrekare • İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-99 arası ofis/büro kapasiteli • Tren ve Otobüs Terminalleri • ÇED Yönetmeliği Ek-2 Listesindeki Sanayi Tesisleri • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri 50-99 arası oda konaklama kapasiteli • Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli • Akaryakıt istasyonları 10-49 m³ arası akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar 	31 Aralık 2021			3.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Alışveriş Merkezleri 1000-4999 metrekare • İş Merkezi ve Ticari Plazalar 20-99 arası ofis/büro kapasiteli • Tren ve Otobüs Terminalleri • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50-249 arası öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri 50-99 arası oda konaklama kapasiteli • Sağlık Kuruluşları 50-99 arası yatak kapasiteli • Akaryakıt istasyonları 10-49 m³ arası akaryakıt tank kapasitesine sahip olanlar 	31 Aralık 2021
4.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri 50'den az oda konaklama kapasiteli • Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli 	31 Aralık 2022			4.GRUP	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim Kurumları ve Yurtlar 50'den az öğrencisi bulunanlar • Turizm İşletmeleri 50'den az oda konaklama kapasiteli • Sağlık Kuruluşları 50'den az yatak kapasiteli • YERLEŞKESİ İÇERİSİNDE 1 DEN FAZLA APARTMAN VEYA BİNA BULUNAN VE TOPLAMDA 25 DAİREDEN FAZLA KONUTLARIN BİR ARADA BULUNDUĞU TOPLU KONUT SİTELERİ VB 	31 Aralık 2022
EK 4/A-4/B				“Oran=Bertaraf edilmeyen atık miktarı / oluşan atık	Oran=	Geri dönüşüm, yeniden kullanım	

**SIFIR ATIK YÖNETMELİK TASLAĞI HAKKINDA
TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI GÖRÜŞLERİ**

<p>Oran= Düzenli depolama veya yakmaya gönderilmeyen atık miktarı/oluşan atık miktarı</p>	<p>miktarı" daha uygun da olabilir. Çünkü aslında yakma bazı proseslerde enerji geri kazanımı anlamına da gelmektedir.</p> <p>Ancak diğer taraftan ara depolama lisanslarını düşünecek olursak çok hakkaniyetli bir yaklaşım sağlamıyor. Bu madde ya da cümle atık minimizasyonuna ve/veya sıfır atık felsefesine aykırı, oluşan atık üzerinden bir değerlendirmeye neden olmakta.</p> <p>Düzenli depolama veya yakmaya gönderilmeyen atık miktarı tanımı yerine geri kazanımı sağlanan/yeniden kullanılan atık miktarı tanımı kullanılmalıdır. Sıfır atık yönetmeliğinin amaç ve vermek istediği mesaj ile daha uyumludur.</p>	<p>vb. sağlanan atık miktarı / oluşan atık miktarı</p>
<p>EK-5 DİĞER ATIKLAR Karışık belediye atıkları Süprüntü temizleme kalıntıları Islak havlu ve mendiller Seramik ve porselen gibi mutfak ve aksesuar eşyaları vb.</p>	<p>Karışık belediye atıkları çok genel bir ifadedir. Harfiyat atıkları için yapılması gereken işlemlerin ilgili mevzuat kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, diğer tehlikeli/tehlikesiz atıklar ve tıbbi atıklarda olduğu gibi karara bağlanıp yönetmelik ekinde belirtilmelidir.</p>	